

Wijzigingen in het bestand per 1 juni 2017

Nieuwe werkinstructies

Datum	Naam protocol
Maart 2017	Heelkunde Darmspoelen via Chait Trapdoor.
December 2016	Infuusbehandeling Inbrengen canule perifeer infuus.
Maart 2017	Nier- en blaaskatheterisatie Blaaskatheterisatie bij man, eenmalig met gecoate katether (basis werkinstructie).
Maart 2017	Blaaskatheterisatie bij vrouw, eenmalig met gecoate katheter (basis werkinstructie).
Juni 2017	Sondevoeding Balloncontrole bij sonde door buikwand. Dit staat ook in de werkinstructie "Verzorgen sonde door buikwand", maar omdat verzorgen en balloncontrole een verschillende frequentie hebben, is er een nieuwe werkinstructie gemaakt.

Richtlijnen en wetgeving

Hygiënerichtlijnen

Laatste actualisatie

Maart 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Inleiding hygiëne en infectiepreventie is aangepast. Hierin aandacht voor antibiotica resistentie, en LCHV richtlijnen en PubliekZIPnet. • Indicaties handhygiëne: er zijn updates van de WIP-richtlijnen voor scabiës en Noro-virus.<ul style="list-style-type: none"> ○ Scabiës: Bij contact met cliënten met scabiës (schurft) altijd handreiniging met water en zeep. ○ Noro-virus: Voorheen was het advies om handen te wassen met water en zeep bij Noro-virus in het verpleeghuis, woonzorgcentra en centra voor kleinschalig wonen. In de WIP-richtlijn van 2016 wordt aangegeven dat het gebruik van handalcohol ook is toegestaan. Bij voorkeur wordt een handalcohol toegepast die bewezen effectief is tegen Noro-virus. Dit advies geldt ook voor de thuiszorg. In het ziekenhuis vindt altijd handreiniging met water en zeep plaats.
Maart 2017	De WIP heeft eind december 2016 laten weten dat het niet is gelukt om veldpartijen bereid te krijgen financieel bij te dragen aan een toekomstbestendige bekostiging van de WIP. Het bestuur van de WIP zal nu in goed overleg met de moederverenigingen van de WIP: NVMM, VHIG en VIZ, besluiten over het afbouwen van de activiteiten en het opheffen van de WIP.

Heelkunde

Laatste actualisatie

- Juni 2017
- Nieuwe achtergrondinformatie over Compressietherapie:
- Aan- en uittrekken van Therapeutische Elastische Kousen (TEK)
  - Adjustable compression devices (ACD)
  - Evaluatie van compressietherapie
  - Het ontstaan van oedeem en lymfoedeem in armen en benen
  - Meten van de enkel-arm index
  - Wat is compressietherapie?
  - Zwachtelen
- Hierin is het expertdocument Compressietherapie aan de onderste extremiteiten verwerkt. Verder is er aandacht voor de enkel-armindex en evaluatie van het effect, en aandacht voor de pathofysiologie van oedeem.
- Maart 2017
- In de werkinstructies 'Verwisselen Huidplaat stoma' is in de stap 'Bevestig het nieuwe systeem', de zin 'Vraag de cliënt hierbij de buik bol te maken' verwijderd. Het opvoeren van de buikdruk kan namelijk risicovol zijn.

Infuusbehandeling

Laatste actualisatie

- Juni 2017
- Achtergronddocument "afdekken fixeren infuus" toegevoegd dat de Griplok- of Statlockpleister ten minste 1x per week en eerder wanneer deze zichtbaar vuil is of loslaat.
- Januari 2017
- Het verwisselen van infuuspleisters bij een PICC en CVK is veranderd van max. 5 dagen naar 5-7 dagen. Naar aanleiding van de nieuwe richtlijn INS.
  - Achtergrondinformatie 'Flushen doorspoelen infuussysteem': flushen m.b.v. pushtechniek is verwijderd. Flushen met een 10 ml-spuit.

Inhaleren (incl. Vernevelen)

Laatste actualisatie

- December 2016
- De achtergrondinformatie over inhaleren, vernevelen, voorzetkamers en de hygiëne en reiniging van de materialen bij inhaleren is geüpdatet.
- De indeling van de achtergronddocumenten over inhaleren en vernevelen is gelijk getrokken.
  - In het achtergronddocument 'Inhaleren' is toegevoegd dat je na schudden één dosis-aerosol weg moet spuiten wanneer je niet weet hoe lang de dosis-aerosol niet is gebuikt, of als dit meer dan een week is geleden.
  - Er is een achtergronddocument gemaakt over vernevelapparatuur.
  - In het document 'Voorzetkamers' is onderscheid gemaakt tussen voorzetkamers voor kinderen en volwassenen.
  - In het document 'Materialen inhalatie hygiëne en reiniging' zijn bij de verschillende manieren van reinigen voorbeelden toegevoegd.

Injecteren

Laatste actualisatie

- Juli 2016
- Instructiefilmpjes en gebruiksinstructies insulinepennen toegevoegd van de Abasaglar kwikpen, Toujeo Solostar en Tresiba Flextouch.
- De Toujeo Solostar en de Tresiba Flextouch worden in afwijkende sterkten geleverd nl:
- De Toujeo Solostar wordt geleverd in een voorgevulde wegwerppen van 300 IE/ml.
  - De Tresiba Flextouch wordt geleverd in een voorgevulde wegwerppen van 100IE/ml en 200 IE/ml.

Lichaamsverzorging

Laatste actualisatie

Juni 2017	Werkinstructies po in bed, urinaal en toiletbezoek zijn tekstueel aangepast en geactualiseerd.
December 2016	Werkinstructie 'Hoortoestel verzorgen' is geactualiseerd. Achtergrondinformatie toegevoegd over types hoortoestellen en met verwijzingen naar instructies leveranciers. Achtergrondinformatie 'Oorsmeer' toegevoegd.
December 2016	Werkinstructie 'Behandeling hoofdfluis' is geactualiseerd conform de RIVM-richtlijn 'Hoofdfluis' (2016) en achtergrondinformatie toegevoegd.

Nier- en Blaaskatheterisatie

Laatste actualisatie

Juni 2017	Verwisselen suprapubische verblijfskatheter door één of twee personen: <ul style="list-style-type: none"> • Markeerstift is verwijderd. • Urineopvangzak legen voorafgaand aan verwijderen katheter. • Breng de nieuwe katheter na het verwijderen van de oude katheter zo snel mogelijk in, in verband met het snel sluiten van sommige fistels. Op basis van praktijkervaring wordt in deze werkinstructie de nieuwe katheter klaargelegd vóór de oude wordt verwijderd. De nieuwe katheter kan dan sneller worden ingebracht.
Juni 2017	Nieuwe achtergrondinformatie 'Verstopping van blaaskatheters.' en 'Spoelen van de katheter en/ of de blaas': oorzaken, oplossingen en preventie van verstoppingen.
Maart 2017	Nieuwe achtergrondinformatie 'Gebruik van urineopvangzakken': wat moet er gedesinfecteerd worden bij wisselen of doorkoppelen van een urineopvangzak. Geen hergebruik van urineopvangzakken.
December 2016	<ul style="list-style-type: none"> • De informatie over scannen van de blaas is verplaatst naar het hoofdstuk 'Observatie'. • De vier merkspecifieke protocollen over scannen van de blaas zijn verwijderd. • De achtergrondinformatie is opgesplitst in 'achtergrondinformatie en 'materialen'. • De kindprotocollen blaaskatheterisatie zijn aangepast. Wijzigingen:<ul style="list-style-type: none"> ○ Laat een tweede persoon het kind afleiden, indien het kind erg jong of angstig is. ○ Een kind kan leren zichzelf te katheteriseren vanaf een ontwikkelingsleeftijd van 4 à 6 jaar. • In de thuissituatie wordt bij het eenmalig katheteriseren meestal geen gebruik gemaakt van een steriel werkveld. Laat in dat geval de katheter zo lang mogelijk in de verpakking zitten. • Noteer na een katheterisatie ook bevindingen zoals afwijkende geur, kleur of helderheid.

Observatie

Laatste actualisatie

Juni 2017	De achtergrondinformatie 'Vitale functies bij een kind' is aangepast. Het meten van de temperatuur, ademhaling, hartslag en pols bij pasgeborenen, zuigelingen en grotere kinderen is in één document gezet.
Juni 2017	Werkinstructie 'Opvangen midstreamurine' en achtergrondinformatie 'Opvangen urine' is geactualiseerd. Extra maatregelen om een midstream op te vangen bij een cliënt met beperkingen zijn verwijderd. Deze maatregelen kunnen achterwege worden gelaten.
December 2016	Werkinstructie 'Opvangen sputum voor onderzoek' en achtergrondinformatie 'Sputum voor onderzoek' zijn geactualiseerd. Stappen om cliënt fysiek te ondersteunen bij

ophoesten zijn verwijderd. Als het ophoesten niet lukt in overleg met arts, aanvullende maatregelen inzetten (bijv. fysio, uitzuigen).

Puncties

Laatste actualisatie

- 1 maart 2017 De volgende werkinstructies zijn verplaatst naar hoofdstuk 'Heelkunde en overige handelingen: Drainage':
- Spoelen ascitesdrain
  - Verzorgen insteekopening ascitesdrain
  - Eenmalig laten aflopen ascitesvocht
- December 2016 Het RIVM heeft het rapport 'Blood glucose meters performance of devices on the dutch market' gepubliceerd, waarin de accuraatheid van bloedglucosemeters staat beschreven. Uit onderzoek blijkt dat de uitslag van de bloedglucosemeting van verschillende meters niet voldoet aan de nauwkeurigheidseisen van het laboratorium. Het RIVM-rapport beschrijft dat kleine afwijkingen geen nadelige gevolgen voor de patiënt hoeven te hebben. Ook beschrijft het rapport dat de diabeteszorg in Nederland verschillende vangnetten kent die deze gezondheidsschade kunnen beperken.
[https://www.igz.nl/onderwerpen/medische-technologie/actuele-
onderwerpen/bloedglucosemeters/vragen_over_bloedglucosemeters/](https://www.igz.nl/onderwerpen/medische-technologie/actuele-onderwerpen/bloedglucosemeters/vragen_over_bloedglucosemeters/)
- In januari 2018 wordt er een kwaliteitsstandaard bloedglucosemeting gepubliceerd.

Sondevoeding

Laatste actualisatie

- Juni 2017 Neusmaagsonde inbrengen bij zuigeling: in de werkinstructie bij het bepalen van de lengte van de sonde, onderscheid gemaakt tussen:
- Bij pasgeborenen jonger dan 2 weken en bij zuigelingen kleiner dan 46 cm: neem het uiteinde van de sonde en meet de lengte vanaf het puntje van de neus via oorlel naar halverwege uiteinde borstbeen en de navel (NEM: nose-earlobe-mid xyphoid/umbilicus).
  - Bij zuigelingen groter dan 46 cm: bepaal de lichaamslengte en lees de in te brengen lengte van de sonde af in de omrekentabel.
- Neusmaagsonde inbrengen (basis werkinstructie): als maagsap is opgezogen wordt daarna de sonde gespoeld met water.
- Maart 2017 Toegevoegd bij Sonde door buikwand / PEG-sonde: "Bij twijfel of de sonde goed ligt: controleer de ligging van de sonde door middel van beoordeling van maagsap. Controleer de opgezogen vloeistof met pH-indicator. Afkappunt is pH van 5.5 (ongeacht het gebruik van zuurremmers). Dien bij pH-waarde hoger dan 5.5 geen voeding of medicijnen toe".
In de werkinstructie is "Controleer de juiste ligging van de sonde door met de spuit 20 ml water in te spuiten (bij kinderen afgesproken hoeveelheid)", gewijzigd in: "Spoel de sonde door met 20 ml water (bij kinderen afgesproken hoeveelheid)". Controle van de ligging van de sonde wordt nl. niet gedaan met water.
- De volgende achtergrondinformatie bij Sondevoeding is geüpdatet:
- Sondevoeding bij kinderen: mondzorg is erg belangrijk bij kinderen die SV krijgen.
  - PEG-sonde: duidelijker indeling, plaatjes toegevoegd.
  - Toedienen van voeding via een sonde: bij spoelen spuit van minimaal 10 ml gebruiken i.v.m. opblazen van de sonde.
- December 2016 Protocol 'Neus-maagsonde verwijderen' is ook toepasbaar gemaakt voor het verwijderen van een neus-duodenumsonde.
- December 2016 De kindprotocollen sondevoeding via neusmaagsonde en via sonde door buikwand zijn aangepast:

- Terminologie en aandachtspunten afgestemd. Het voorkomen en oplossen van verstoppingen wordt duidelijker beschreven: "Spuut de neusmaagsonde 4-6 maal daags door bij kinderen met max. 5 ml lauw (kraan)water en bij prematuren met maximaal 2 ml steriel water. Gebruik hiervoor nooit een kleinere spuit dan een 10 ml-spuut i.v.m. de kans op het 'opblazen' van de sonde. Spuit bovendien telkens voor en na het toedienen van medicatie en/of sondevoeding de neusmaagsonde door".
- December 2016 Protocol 'Neus-maagsonde verwijderen' is ook toepasbaar gemaakt voor het verwijderen van een neus-duodenumsonde.
- Juni 2016 De V&VN is bezig met een nieuwe richtlijn voor neusmaagsondes. Het concept moet nog worden voorgelegd aan verschillende partijen. De huidige richtlijn leidt tot te ondiep liggende maagsondes en zal op dit punt worden aangepast. De huidige richtlijn geeft al duidelijk aan dat, wanneer er geen aspiraatsysteem verkregen wordt, de sonde 5 tot 10 cm dieper ingebracht mag worden, waarna nogmaals geprobeerd wordt aspiraatsysteem op te zuigen.

Toedienen van medicijnen

Laatste actualisatie

- Juni 2017 Deel achtergrondinformatie is geactualiseerd. Bondiger beschreven, meer beeldmateriaal. Bewaren en houdbaarheid: het onderdeel "verpakkingswijze" is verwijderd. Informatie over ampullen en flacons is te vinden bij infuusbehandeling. Tubes en potten worden beschreven bij medicijntoediening via de huid.
- December 2016 Werkinstructies 'Toedienen oogdruppels' en 'Aanbrengen oogzalf' zijn aangepast naar aanleiding van nieuwe Vlaams-Nederlandse oogdruppelprotocol 2016. Als in de thuissituatie oog, oogleden of wimpers zijn aangeraakt met druppelflesje of tube, kan de opening met een schone tissue afgeveegd worden en hoeft het flesje niet weggegooid te worden.

Tracheacanule

Laatste actualisatie

- December 2015 Het hoofdstuk is geüpdatet:
- Onderscheid gemaakt tussen beschrijving zorg en materialen.
  - Informatie toegevoegd over nieuwe materialen zoals filters, stomapleisters, spreekdoppen en kleppen.
  - Beeldmateriaal toegevoegd en filmpje over beademen.
  - Informatie toegevoegd over kinderen met tracheacanule (richtlijn).
  - Huidverzorging stoma uitgebreider beschreven.
  - Reinigen en onderhoud van apparatuur is zoveel mogelijk in de achtergrondinformatie gezet, om de protocollen overzichtelijker te maken.

Naamswijziging en verwijderde protocollen

Richtlijnen Wet BIG

- Februari 2017 *Verwijderd:*
Codering van de handelingen.

Lichaamsverzorging

Juni 2017

Verwijderd:
'Hulp bij postoeel'. Voor deze werkinstructie verwijzen we naar til- en transfertechnieken.

Juni 2017

Verwijderd:
Protocollen zorg en observatie voor de kraamvrouw. Actuele protocollen worden aangeboden via [Kenniscentrum Kraamzorg](#)